

ת"פ 25651/04/19 - מדינת ישראל - מחלקה לחקירות שוטרים נגד עמית בן אריה-בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 25651-04-19 מדינת ישראל - מח"ש נ' בן אריה

בפני בעניין:	כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא המאשימה
נגד הנאשם	מדינת ישראל - מחלקה לחקירות שוטרים ע"י ב"כ המתמחה סהר גם זה לטובה
	עמית בן אריה-בעצמו ע"י ב"כ עו"ד אלון שקאף-עבאדי

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהכרעת דין מיום 24.2.2021 בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום בעבירה של **החזקת סכין**, לפי סעיף 186 בחוק העונשין התשל"ז-1977.
2. על פי כתב האישום, בתקופה הרלוונטית הנאשם שירת כשוטר מג"ב בשירות סדיר. בתאריך 13.5.2017 בערב הגיע הנאשם למועדון בבאר שבע כשהוא נושא על גופו בכיס השמאלי של מכנסיו פגיון שחור מקופל באורך של 11 ס"מ לפחות ובעל להב באורך של כ-5.5 ס"מ. כשנתבקש הנאשם לרוקן את תכולת כיסיו לצורך בידוק ביטחוני, ניסה להכשיר את הבידוק בכך שרוקן את הכיסים למעט הפגיון.
3. לאור גילו הצעיר של הנאשם, הופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן. ההגנה ביקשה כי שירות המבחן יתייחס גם לשאלת ביטול ההרשעה, בעוד שהמאשימה הודיעה כי היא עומדת על הרשעת הנאשם.
4. בתסקיר מיום 19.1.2022 נסקרו קורות הנאשם. הנאשם סיים לימודיו עם תעודת בגרות, סיים את שירותו הצבאי בהצלחה. לאחר שחרורו, החל לעבוד במסעדה ובמקביל ללמוד לימודי הנדסאות, אותם סיים בקיץ האחרון ואף קודם לתפקיד מנהל במסעדה בה עבד. הנאשם לא נדון בפלילים בעבר ולא נפתחו בעניינו תיקים נוספים. הנאשם לוקח אחריות על ביצוע העבירה, הסביר את נשיאת הסכין בהרגל בשל שירותו הצבאי באותה תקופה באזור מסוכן, מסר כי היה עייף ושכח את הפגיון בכיס והדבר התגלה בעת הבידוק. לדבריו, המאבטחים לקחו את הפגיון מיידית. לדבריו, ניסה להסביר לשוטרים כי מדובר

בתום לב, ללא כל כוונה להשתמש בפגיון. הנאשם מסר כי לוקח אחריות על התרשלותו ומבין את חומרת הדברים, מאשים את עצמו באירוע ולדבריו מאז פועל ביתר אחריות. הנאשם הביע חשש כי הרשעתו תפגע בהשתלבותו בשוק העבודה, בפרט לאור תחום לימודיו. שירות המבחן התרשם מנסיבות אישיות שכללו חסכים רגשיים בילדות, את נטילת האחריות, את חלוף הזמן, הבעת החרטה וכן ניהול אורח חיים נורמטיבי ויציב בתחומים השונים. שירות המבחן התרשם כי להליך הפלילי אפקט מרתיע ומציב גבולות וכן התרשם מרמת סיכון נמוכה להישנות התנהגות דומה בעתיד. בנסיבות אלה, שירות הבחן המליץ על ביטול ההרשעה על מנת שלא תיפגע יכולתו של הנאשם להשתלב במעגל התעסוקה בעתיד וכן של"צ בהיקף 140 שעות והתחייבות כספית.

טענות הצדדים

5. בתאריך 3.3.2022 נשמע בפניי טיעון לעונש. המאשימה מסכימה לקבלת ההמלצה העונשית של שירות המבחן והצדדים חלוקים בשאלת ביטול ההרשעה בלבד. משכך, גזר הדין יתמקד בשאלה זו.

6. **ב"כ המאשימה** סבורה כי אין מקום לבטל את ההרשעה בעבירה זו, שבעניינה נכתב כבר כי יש למגר את התופעה של החזקת הסכין, על מנת למנוע התפרצות אירועים אלימים והסלמתם, וזאת בפרט במקומות בילוי הומי אדם. המאשימה הפנתה לכך שנטילת האחריות של הנאשם איננה שלמה, שכן ההסבר שמסר לקצינת המבחן איננו מתיישב עם כתב האישום בו הודה, ולפיו ניסה להכשיל את הבידוק הביטחוני. בנסיבות אלה, אין להניח שמדובר בטעות, שכן לנאשם הייתה הזדמנות להוציא את הסכין במעמד הבידוק והוא בחר שלא לעשות כן.

המאשימה הפנתה לפסקי דין אחרים, בהם נקבע שאין לבטל הרשעה בעבירה של החזקת סכין בנסיבות דומות. בנוסף נטען, כי הנאשם לא הראה נזק קונקרטי שעלול להיגרם לו כתוצאה מביטול ההרשעה.

7. **ב"כ הנאשם** עתרה לקבל את המלצת שירות המבחן במלואה. ההגנה הפנתה לכך שמדובר באירוע משנת 2017 כאשר כתב האישום הוגש רק בשנת 2019 בשיהוי רב. נטען, כי הדבר השליך על האפשרויות שעמדו בפני הנאשם, שכן אם כתב האישום היה מוגש בעת שהנאשם עדיין משרת כשוטר מג"ב בשירות סדיר, ניתן היה לבחון אפשרויות חלופיות להליך הפלילי. ודאי שהדבר היה משליך על תקופת המחיקה והתיישנות. בית המשפט נתבקש לתת משקל רב להודאת הנאשם בכתב האישום כפי שהוא, ללא כל תיקון וכן הפנתה לכך שמדובר במעורבות יחידה של הנאשם בפלילים, גם כיום בחלוף כ-5 שנים מאז ביצוע העבירה. ההגנה הדגישה את השיקולים לקולא מתוך תסקיר שירות המבחן. כמו כן, נטען כי קיים נזק קונקרטי, כאשר מדובר בבחור צעיר שסיים לימודים אקדמיים ומבקש להשתלב בשוק העבודה. הרשעה בפלילים בהכרח תפגע בכך, כאשר חלק מאפשרויות התעסוקה כוללות מפעלים, שחלקם דורשים גם סיווגים ביטחוניים. כמו כן, הפנתה לאסמכתאות במקרים דומים.

8. **הנאשם** בעצמו התנצל על מעשיו, מסר שהוא מבין היום את חומרת המעשה ולוקח אחריות מלאה על מה שקרה. הדגיש שאירוע זה אינו מאפיין אותו, לא לפני כן ולא לאחר מכן וביקש להימנע מהרשעתו על מנת שלא לפגוע בעתידו המקצועי.

דין והכרעה

9. כאמור, המחלוקת היחידה הטעונה הכרעה היא בשאלת ביטול ההרשעה. הצדדים מסכימים כי הטלת של"צ על הנאשם הוא עונש מתאים בנסיבות העניין, גם בהתאם למתחמים הנוהגים. כאשר לדעת המאשימה אין לבטל את ההרשעה ויש להשית על הנאשם בנוסף גם מאסר על תנאי, ולדעת ההגנה יש לבטל את ההרשעה. משכך גזר הדין יעסוק בשאלת ההרשעה בלבד.

10. כזכור, על פי ההלכה הנוהגת, החלטה בשאלת ביטול ההרשעה נבדקת בנפרד משאלת מתחמי הענישה הראויים ומדובר בשאלה עצמאית ונפרדת. זאת, מאחר שכידוע, הכלל הוא הרשעה בעוד שאי הרשעה היא החריג לכלל. על כן, מעצם טיבה, "אי הרשעה" אינה יכולה להיות חלק ממתחם הענישה העוסק בכלל ולא בחריג. כיוון שהרשעה איננה "עונש", על כן גם "אי הרשעה" איננה "עונש". המדובר בסמכות נפרדת, הנתונה בידי בית המשפט, מקום בו קיים יחס בלתי מידתי בין התועלת כתוצאה מהרשעה לבין הנזק שעתיד להיגרם לנאשם כתוצאה מכך, וזאת בנפרד מהשיקולים הנשקלים על ידי בית המשפט בקביעת מתחם העונש ההולם [ראו, למשל, רע"פ 3195/19 אגוזי נ' מדינת ישראל מיום 4.7.2019].

11. עם זאת, לא ניתן להתעלם מהקשר ההדוק הקיים בין שיקולים הנשקלים בשאלת ביטול ההרשעה ובין שיקולים המנויים בחוק בקביעת מתחם העונש ההולם, אפשרות הסטייה ממנו משיקולי שיקום וכן קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם: כך, למשל, שאלת מידת הנזק שתיגרם לנאשם כתוצאה מהותרת הרשעתו על כנה קשורה לעתים בשיקולי שיקומו של הנאשם המצדיקים סטייה מהמתחם לפי סעיף 40 לחוק העונשין, וכן בשאלת הנזק שעלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהטלת העונש לפי סעיף 40"א(1), (3) לחוק העונשין.

12. כך גם ביחס למבחן הנוסף שנקבע בהלכת **כתב** ולפיו בית המשפט ישקול ביטול הרשעה רק במקרים בהם חומרת העבירה ונסיבותיה מאפשרות זאת, מבלי שייפגעו באופן מהותי שיקולי ענישה נוספים. שאלה זו, מתקשרת ישירות לבחינת הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשה העבירה, מידת הפגיעה בהם ומידת אשמו של הנאשם - שבבסיס קביעת

מתחם העונש ההולם.

13. ואולם, גם בהינתן הקשר בין השיקולים, עדיין מדובר בשאלות נפרדות. כך, ייתכנו מקרים בהם בית המשפט ימצא כי שיקולי שיקום מצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם אך אינם מצדיקים ביטול

ההרשעה. כך גם, אפשרי מבחינה עקרונית מצב בו בית המשפט ישקול ביטול ההרשעה גם אם לא מתקיימים שיקולי שיקום מובהקים כמשמעם בחוק.

14. אכן, כעמדת המאשימה, אין בפניי התייחסות מפורשת לנזק קונקרטי הצפוי להיגרם לנאשם כתוצאה מאי-ביטול הרשעתו. מעבר להערכה הכללית, כי קיומה של הרשעה בפלילים לאדם צעיר עלולה להקשות עליו, אין מידע קונקרטי נוסף. גם האפשרות כי הנאשם אולי יבקש להשתלב במקום עבודה המצריך סיווג ביטחוני, היא אפשרות תיאורטית בשלב הזה. ואפילו כך, כלל לא ברור כי הרשעה בתיק שבפניי מונעת את הדבר. על פי ההלכה, עצם גילו הצעיר של הנאשם אינו יכול להצדיק ביטול ההרשעה.

15. שיקול נוסף שאותו ישקול בית המשפט כמעין 'תנאי סף' לאפשרות בחינת ביטול ההרשעה הוא הערכת המסוכנות הנוכחית: לאור האמצעים אותם רשאי בית המשפט להטיל במקרה של ביטול הרשעה, ככל שקיימת הערכה בדבר קיומה של מסוכנות להישנות עבירות כך יטה בית המשפט שלא לבטל את ההרשעה, בשל ההכרח בהטלת עונשים מרתיעים, צופי פני עתיד. ככל שההערכה היא, כי הסיכון להישנות עבירות הוא נמוך, בית המשפט יוכל לשקול ביטול הרשעה, המונעת הטלת מאסר מותנה. אכן, בהיבט זה קיים קשר הדוק גם לשאלות של שיקום, מידת הפנמת הפסול במעשים ומידת רכישת הכלים להימנע ממעשים דומים בעתיד.

16. הערכת המסוכנות בעניינו של הנאשם שבפניי היא כי קיים סיכון נמוך להישנות ביצוע העבירות. גם עברו של הנאשם וגם התנהלותו בפרק הזמן הרב שחלף מאז האירוע תומכים בכך. הנאשם סיים שירות צבאי מלא בהצלחה, השלים לימודים גבוהים בהצלחה, שומר על תעסוקה יציבה ואף מתקדם בה. הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי בכל מישורי חייו ופרט לתיק זה, לא נפתחו בעניינו תיקים פליליים נוספים, לא לפני האירוע ולא מאז. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם הורתע מההליך וכי הדבר הציב לו גבולות ברורים להתנהגותו. בנסיבות אלה, הטלת עונש צופה פני עתיד איננה רכיב חיוני בענישה, מתוך השיקולים של הרתעת היחיד.

17. ב"כ הצדדים הציגו אסמכתאות מכאן ומכאן ולא יכולה להיות מחלוקת אמיתית כי בעבירה של החזקת סכין קיימים מקרים שבהם בתי המשפט בערכאות השונות סיימו את ההליך הפלילי ללא הרשעה. כך שלא מדובר באירוע שאפריורית איננו מאפשר ביטול הרשעה.

18. שתי ההחלטות של בית המשפט העליון שבהן גם הנחיה לערכאות הדיוניות במקרים דומים, אליהן הפנתה המאשימה, אכן היו מובילות במקרים דומים רגילים לדחיית עתירת ההגנה לביטול ההרשעה. לעניין זה, ראו רע"פ 632/14 **בעניין אדוניה** (31.7.14) וכן רע"פ 1949/15 **בעניין טקוררי** (2.4.15).

לעניין זה אף יודגש, כי ההסבר שנתן הנאשם במסגרת תסקיר שירות המבחן, חרף החרטה ונטילת האחריות שההתרשמות היא כי הן כנות, אכן אינו מתיישב באופן מלא עם כתב האישום שבפניי לעניין הכשלת הבידוק הביטחוני.

19. בסופו של יום מצאתי, ולו על דרך איזון בין שני המבחנים של הלכת תמר כתב, כי בכל זאת יש לבטל את ההרשעה במקרה זה בהיותו חריג לכלל. ראשית יודגש, כי לעניין מידת הפגיעה בערכים המוגנים

בפועל, הסכין נתפסה כבר בכניסה למועדון ובכך קטן פוטנציאל הנזק כתוצאה מביצוע העבירה על ידי הנאשם. אך בעיקר יש לתת במקרה זה משקל משמעותי לחלוף הזמן, בשים לב לגילו של הנאשם. הנאשם הועמד לדין על ידי המאשימה - המחלקה לחקירות שוטרים - בשל היותו חייל בשירות סדיר במשמר הגבול. לא מדובר במקרים רגילים שבהם חיילים בגילו של הנאשם עומדים לדין בבית המשפט על ידי הפרקליטות בעבירה זו. לחלוף הזמן בתיק זה משמעות מרובה שאותה יש לשקול כחלק מהדין בשאלת ההרשעה ובפרט בשאלת הנזק. כתב האישום הוגש לבית המשפט בשיהוי ניכר, בחלוף כשנתיים מאז ביצוע העבירה וכאשר הנאשם כבר לא היה חייל בשירות סדיר.

במסגרת החלטה בטענות מקדמיות שניתנה על ידי מותב קודם בתיק זה בתאריך 18.1.2021, הדגיש בית המשפט את חומרת העבירה ואת הצורך באכיפה בגינה ומצא שאין מקום להורות על ביטול ההליך מחמת טענות מקדמיות. אך כידוע, טענות מסוג זה אכן יכולות להיבחן על ידי בית המשפט גם בשלב העונש. גם אם שיהוי ניכר בהעמדה לדין ומדיניות כללית של המחלקה לחקירות שוטרים לא הוביל במקרה זה לביטול כתב האישום מעיקרו, הדבר אכן רלוונטי גם בשיקולי הענישה. המאשימה לא הציגה בפני בית המשפט הסבר ענייני לשיהוי, בוודאי שלא ניתן במקרה זה להניח כי הסיבה טמונה בהתנהלות נפסדת של הנאשם. אכן, כאשר מדובר בנאשם צעיר, ללא כל רישום פלילי נוסף, גם לשאלת מרוץ ההתיישנות והמחיקה של הרישום הפלילי משמעות רבה. בנסיבות אלה, הזמן הרב שחלף מטה את נקודת האיזון לקבלת עתירת ההגנה בביטול ההרשעה ולמתן יתר משקל לנזק הצפוי להיגרם לנאשם הצעיר הנורמטיבי כתוצאה מכך.

סוף דבר:

לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל, אני מורה על ביטול הרשעת הנאשם ומטילה עליו צו של"צ בהיקף של 140 שעות.

הנאשם יבצע את עבודות השל"צ בהתאם לתכנית השל"צ שנקבעה בתסקיר שירות המבחן.

שירות המבחן יעקוב אחר ביצוע הצו.

הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן, או לא יתמיד בביצוע עבודות השל"צ, ניתן יהיה להפקיע את צו השל"צ ולהטיל עליו עונש אחר תחתיו.

ניתן בזאת צו להשמדת מוצג - סכין בכפוף לחלוף תקופת הערעור.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ג' ניסן תשפ"ב, 04 אפריל 2022, במעמד הצדדים.

